

Addi Andersen (CD):

Det er jo ikke første gang, vi har de økonomiske forhold på Færøerne til debat her i Folketinget. Det viser den store interesse, der er for, hvordan vore venner på Færøerne vil klare sig ud af krisen. Vi kan ikke bare lade stå til og lukke øjnene for problemerne på Færøerne, der er en del af vort rigsfællesskab. Hvilke forhold der er skyld i den dårlige økonomi, kan vi diskutere længe, men vi kan ikke bare lade som ingenting eller være ligeglade. Når landsstyret henvender sig om hjælp, må vi også støtte med lån, så landsstyret får mulighed for at gennemføre den politik, der kan gøre økonomien bedre.

Det er vigtigt, synes jeg, at den danske støtte gives som lån til en rente, der svarer den til den rente, den danske stat selv betaler for nye lån. Derfor belastes den danske stat ikke af renteutgifter i forbindelse med ydelsen af lånene. Derudover er der taget nye initiativer til at skabe et bedre grundlag for økonomien på Færøerne.

CD mener ikke, at en dommerundersøgelse skal sættes i gang, men er enig med statsministeren i, at regeringen skal drøfte med landsstyret, hvordan en belysning af udviklingen kan gribes an. CD støtter også statsministeren i, at vi skal være positive over for den støtte, der gives til den færøske befolkning, som selvfølgelig selv skal være med til at genoprette økonomien på Færøerne.

Ligeegyldigt hvordan situationen på Færøerne er opstået, har vi en forpligtelse til at hjælpe, og jeg vil tro, at vi alle følger udviklingen med stor opmærksomhed. Jeg håber, at den danske hjælp vil være en både moralsk og økonomisk støtte, der kan få den færøske befolkning til at se lys forude.

Jørgen Estrup (RV):

Den færøske krise er tragisk. Tragisk, fordi et helt samfund er ved at miste fodfæstet. Tragisk, fordi den rammer helt almindelige mennesker, hvis fejl hovedsagelig er, at de har gjort ligesom alle andre. Tragisk, fordi den viser, hvordan ansvaret kan forflygtiges og kontrolmekanismerne sættes ud af kraft i et demokratisk samfund. Tragisk, fordi den sætter spørgsmålstegn ved det færøske hjemmestyres overlevelsessevne. Og tragisk ikke mindst, fordi reaktionen i det færøske samfund nu mere retter

sig imod at finde syndebugke på Færøerne og i Danmark og mindre går ud på selvansagelse.

Lad mig give et enkelt eksempel. Dagbladet Politiken bragte i går en kronik af en herboende færinger, der hedder Róland Waag Høgnesen, og kronikken hed: »Den færøske boomerang«. I kronikken skriver forfatteren:

»Nu har det færøske landsstyre på et år fire gange måttet bede den danske regering om hjælp. De millionlån, som er ydet, har det færøske folkevid straks kaldt for »boomerangpenge«, fordi langt de fleste af pengene straks er gået retur til danske banker. Og endnu en privat investering er forvandlet . . . fra privat til offentlig gæld, som de færøske skatteydere skal afbetale uden at have haft andel i investeringerne og uden at have fået nogen gavn af investeringerne.«

Jeg synes, der er grund til først at bemærke, at de danske banker og kreditforeninger og andre, som gav lån til det færøske samfund i de hektiske år, ikke fandt nogen guldgrube på Færøerne. De har alle lidt store tab. En enkelt stor dansk bank har mistet mellem 600 og 700 mio. kr.

Dernæst synes jeg, der er grund til at konstatere, at den holdning, at der er nogle, der er uskyldige i denne sag, er en misforståelse. I et demokrati, der bygger på markedsøkonomi, er der ingen, der kan fralægge sig ansvaret. Ingen er uskyldige. Private virksomheder og forbrugere er medskyldige, hvis økonomien ikke fungerer. I en kapitalistisk markedsøkonomi kan man ikke i længden opretholde urentabel produktion, og hverken den offentlige eller den private sektor kan på lang sigt tillade sig at leve over evne.

Den lektie lærte Danmark faktisk i 1970'erne og begyndelsen af 1980'erne. Det betød indskrænkninger, det betød arbejdsløshed, og det gjorde ondt, men det forhindrede det, der var værre. Den samme nødvendighed indså man ikke på Færøerne. Det var ulykkeligt, men i et demokrati hæfter den enkelte borger for det politiske systems fejl. Ingen går fri, der gælder et kollektivt ansvar.

Har vi så i Danmark gjort, hvad vi burde gøre? Der er i hvert fald grund til at understrege, at vi i en lang periode, alt for lang tid, var passive og ikke lyttede tilstrækkeligt til de faresignaler, der blev sendt ud. Det må vi alle sammen tage til efterretning; men det er klart, at